

Marita Rasmussen

HØPISLEYS SAMANBERING

– Lærlingatrupulleikin snýr seg ikki bara um, at tað er ringt at fáa lærlingar. Tað snýr seg eisini um, at okkara fyrirkur eru smáar og við fáum sveinum. Tí síggja vit eisini, at handverksmeistarar ofta aftur seg við at taka lærlingar, tí teir óttast støðuna, um teirra fáu sveinar knappliga skuldu farið í annað starv, sigur Marita Rasmussen, stjóri í Føroya Arbeidsgevarafelag.

TAD GEVUR ONGA MEINING AT SETA MISTA INNTØKU Í ÚTBÚGVINGARTÍÐINI UPP ÍMÓTI TÍ, SUM ONNUR HAVA TJENT HESA TÍÐINA, HELDUR MARITA RASMUSSEN, STJÓRI Í FØROYA ARBEIDSGEVARAFELAG. HON VIÐURKENNIR TÓ, AT HANDVERKSVINNAN KANSKA KUNDI ROYNT NÝGGJAR LEIÐIR Í MÁTANUM AT BJÓÐA SEG FRAM UPPÁ

Ingolf S. Olsen

Útbúgving – handlig ella bóklig – er ein iløga í yrkisfórleikar, sum í sær sjálvum hava eitt stórt virði, og tí gevur tað onga meining at seta lærutíðina hjá einum handverkslærlingi upp ímóti tí, sum ein ófaklærdur løntakari tjenar í sama tíðarskeiði.

Tað heldur Marita Rasmussen, stjóri í Føroya Arbeidsgevarafelag. Hon er ikki samd við Suna Simonsen, formanni í Føroya Handverkarafelag, sum í aðrari grein her á síðunum gevur lágu lærlingalønini og sjálvari handverkaralønini skyldina fyri, at handverksvinnan í Føroyum hevur so trupult við at fáa lærlingar.

Suna Simonsen vísir á eitt roknistykki, ið hann hevur sett upp, og sum vísir, at tað tekur 18 ár hjá einum handverkara at vinna tað innaftur, sum hann misti í løn í lærutíðini, samanborið við eitt ófaklært arbeidsfólk.

– Nú fari eg ikki at kjakast um eitt ítøkiligt roknistykki hjá Suna Simonsen, tí eg kenni tað ikki, og veit tí ikki, hvussu hann hevur roknað. Men generelt kann man ikki samantbera soleiðis. Tú kanst jú seta líknandi roknistykki upp fyri allar útbúgvingar, eisini eina miðnámsútbúgving, sum ikki gevur konkretan yrkisfórleika ella eina hægri

útbúgving so sum verkfrøðiútbúgvingina, og ikki bara fyri handverksútbúgvingina, sigur Marita Rasmussen.

– Útbúgving er jú eisini ein spurnigurin um eina iløgu í framtíðina og kann skjótt gerast munurin ímillum at hava eitt starv og ikki at hava eitt starv, leggur hon afturat.

STÓR AVBJÓÐING

Marita Rasmussen viðurkennir, at lága tilgongdin av lærlingum er ein stór avbjóðing hjá føroysku vinnuni, men sambært henni er hvørki lærlingalønini ella sáttmámalønini hjá útbúnum handverkarum høvuðstrupulleikin.

– Minimumslønirnar her heima eru millum tær hægstu í okkara parti av heiminum. Tað er heldur ikki bara í Føroyum, at vinnan hevur ringt við at fáa lærlingar og seta nýtt fólk við. Tað er eisini ógíliga stórt fokus á henda trupulleikan í grannalondunum, ikki minst í Noregi og Danmark, sigur Marita Rasmussen.

Lærlingatrotið er heldur ikki javnt bytt millum ymisku handverksfakini. Í Føroyum er ongin trupulleiki hjá til dømis el-fyrirkurum at fáa elektrikalærlingar, meðan tað kanska serliga er í øðrum pørtum av byggivinnuni, at trupulleikin at fáa lærlingar er stórir.

Høvuðsorsøkin til hetta er, at eftirspurn-

ingurin eftir elektrakarum í Noregi hevur verið sera stórir í nógv ár, og av somu orsök eru elektrikalønirnar har eisini trýstar upp.

FÁIR SVEINAR

Sambært Maritu Rasmussen er trupulleikin ikki so einfaldur, at tað bara snýr seg um at fáa fleiri lærupláss.

– Tað er fínt, at vit hava so góðar handverkarar, at gravgangur er eftir teimum uttanlands. Tað er serliga gott í niðurgangstíðum í Føroyum. Men tað skapar trupulleikar, tá tað, sum nú, eisini er nógv virksemi her heima og tiskil stórir eftirspurningur eftir handverkarum.

– Men lærlingatrupulleikin snýr seg ikki bara um, at tað er ringt at fáa lærlingar – tað er tað tó á summum økjum, og kappingin um okkara ungu er stór. Men tað snýr seg eisini um, at okkara fyrirkur eru smáar og við fáum sveinum. Tí síggja vit eisini, at handverksmeistarar ofta aftur seg við at taka lærlingar, tí teir óttast støðuna, um teir fáu sveinarnir knappliga fara í annað starv. Vit hava ítøkiligt dømi um fyrirkur, sum hevur tikið lærlingar inn fyri síðan at hava misst sveinarnar. Og uttan sveinar ber jú ikki til at hava lærlingar, sigur stjórin í Føroya Arbeidsgevarafelag.

ÓSMARTAR LÝSINGAR

Men sjálvt um lærlingatrotið tiskil kann hava fleiri orsøkir, ið arbeidsgevararnir ikki beinleiðis hava ávirkan á, so heldur Marita Rasmussen, at vinnan kanska eisini kundi roynt at endurnýggja seg, tá tað snýr seg um máttan, hon bjóðar seg fram uppá.

– Tað mest vanliga er enn, sum tað hevur verið í allar tíðir, at tú sært eina lítla lýsing í bløðunum, har søkt verður eftir lærlingum. Tað finnast helst onkrir smartari máttar at bjóða seg fram uppá, um ynskið er, at fleiri skulu søkja, sigur hon.

– Tað kundi eitt nú verið gjørt meira burtur úr, at ein handverksútbúgving eisini kann vera eitt stig á leiðini til nakað meira. Tað er eisini nakað, vit síggja nógv í Føroyum – at útbúgvingar verða tiknar í stigum – fyrst handverkarapróg, síðani kanska maskinmeistarapróg og at enda verkfrøðingapróg. Á øllum stigunum er talan um eftirspurda arbeidsmegi, og tí hevur tað stóran týðning, at vinnan dugir væl at bjóða seg fram, sigur Marita Rasmussen.